

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології на тему:

ВІДОБРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ "ПРОСТІР" В КИТАЙСЬКІЙ
МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ.

Студента(тки) групи кит11-21

факультету східної і слов'янської
філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова і література та переклад,
засідноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури

(переклад включно),

перша – китайська

Шевчук Анастасії Сергіївни

Науковий керівник: доц. **Карина**

Людвигівна Геворгян

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕТУ "ПРОСТІР" В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	6
1.1 Мовна картина світу та основні напрямки її дослідження.....	6
1.2 Концепт “простір” та його роль у формуванні мовної карти світу.....	9
Висновки до розділу 1.....	11
РОЗДІЛ 2. КОНЦЕПТ “ПРОСТІР” В КИТАЙСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	13
2.1 Аналіз використання "просторових" метафор у китайській літературі та мистецтві.....	13
2.2 Лінгвістичний аспект концепту "простір" в китайській мові.....	17
2.3 Вплив сучасної лінгвістики на концепту "простір" в китайській мовній.....	20
Висновки до розділу 2.....	24
ВИСНОВКИ	26
论文摘要	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30

ВСТУП

Поняття "простір" є фундаментальним для людського розуміння та сприйняття навколишнього світу. У лінгвістичних дослідженнях виявлено, що уявлення і вираження простору значно відрізняються в різних культурах і мовах, відображаючи унікальні світоглядні та когнітивні особливості. Серед великого мовного різноманіття китайська мова і культура пропонують особливо цікавий ракурс для вивчення концепції простору.

У китайському лінгвістичному світогляді поняття простору виходить далеко за межі суто фізичного виміру; воно охоплює складну взаємодію культурних, соціальних і філософських аспектів. Укорінені в тисячолітніх традиціях, китайські погляди на простір глибоко проникли в різні сфери повсякденного життя - від архітектури і міського планування до літератури та філософського дискурсу.

У цій курсовій роботі ми маємо на меті дослідити багатогранне відображення концепту "простір" у китайській мовній картині світу. Вивчаючи лінгвістичні структури, семантичні відтінки та культурні конотації, втілені в китайській мові, ми прагнемо осягнути складні шари значень, пов'язаних із простором. Крім того, ми розглянемо, як ці мовні репрезентації простору віддзеркалюють ширші культурні цінності, соціальні ієрархії та філософські парадигми в китайському суспільстві. Розкриваючи складнощі просторової репрезентації в китайській мові та культурі, ми прагнемо сприяти глибшому міжкультурному розумінню складного взаємозв'язку між мовою, культурою та пізнанням.

Актуальність дослідження полягає в тому, що поняття "простір" у лінгвістиці є відносно новим терміном, тому можна припустити, що ця тема ще недостатньо вивчена. З метою розширення наукового простору досліджень у цій галузі можуть відкритися нові можливості для філософських, лінгвістичних та культурологічних студій. Крім того, китайській мові та культурі притаманне унікальне сприйняття простору, яке відображається у вживанні слів, ідіом, метафор та фразеології. Розуміння цих аспектів допомагає краще зрозуміти глибину китайської культури.

Мета роботи полягає в дослідженні концепту “простір” в китайській мовній картині світу.

Зазначена мета полягає в виконанні таких **завдань**:

1. Дослідження різних підходів до аналізу та розуміння мовної картини світу загалом.
2. Вивчення та аналіз впливу концепту "простору" на формування сприйняття світу через мову.
3. Дослідження вживання метафор та образів, пов'язаних з концептом "простору", у китайському мистецтві.
4. Аналіз лексики, фразеології та граматичних особливостей, пов'язаних із концепцією "простору" у китайській мові.
5. Дослідження того, як сучасний розвиток впливає на сприйняття та використання концепту "простору" у китайській культурі.

Об'єкт дослідження: концепт простору в китайській мовній картині світу

Предмет дослідження: відображення концепту "простір" в китайській мовній картині світу

Матеріалом дослідження слугують наукові тексти та доповіді з концептом “простору”

У дослідженні використано лінгвістичні **методи**, такі як порівняльний, критичний аналіз, функціональний, метод кількісного аналізу та стилістичні методи. Загальнонаукові методи включають описовий метод, індукцію та дедукцію, аналіз та узагальнення.

Наукова новизна нашого дослідження полягає в удосконаленні аналізу китайської картини світу, розкритті сутності поняття "простір" в ній, а також виділенні основних концептів і розгляді їх особливостей.

Практичне значення дослідження “простору” в китайській мовній картині світу може полягати в міжкультурних відносинах. Розуміння сприйняття простору в китайській мові може полегшити комунікацію з китайськими партнерами чи співрозмовниками. Також, це може бути корисним студентам, вчителям, науковцям в галузі мовознавства

Курсова робота складається зі змісту, вступу(3 сторінки), основного змісту(21 сторінка), висновків (2 сторінки), анотації , списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУ "ПРОСТІР" В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

1.1 Мовна картина світу та основні напрямки її дослідження

Культурологія є відносно новою галуззю науки, яка зосереджується на всьому спектрі питань, що висвітлюють взаємозв'язок між мовою та культурою, і, зокрема, представлення культурних фактів у мові, що є проблемою, яка вивчає мовну картину світу. .

Сучасні дослідники вказують на початок "епохи мовної картини світу" у лінгвістиці. Незважаючи на широку популярність та детальне вивчення питань мовної репрезентації пізнавального досвіду етносоціуму та окремих осіб, а також на зусилля реконструювати багато етноспецифічних частин мовних картин світу та досліджувати концепції в межах певних лінгвокультурних просторів, метамова теорії картини світу залишається недостатньо розкритою до цього часу. (Саєвич, 2012)

Термін "картина світу" є одним з ключових понять у науці. Він відтворює основні аспекти людського існування. Ця картина світу, як універсальне концепція, постійно формується під час взаємодії людини з її оточенням і іншими членами суспільства. Це уявлення про світ виражається через мову, образотворче мистецтво, музику, ритуали та різноманітні соціокультурні норми поведінки.

Лінгвісти стверджували, що ми повинні розглядати мову не лише як засіб комунікації, але й як творчу силу духу. Той факт, що мова має певну лексику і певний синтаксис, означає, що вона містить сегментацію світу, яка не притаманна речам, а саме мові. Кожна мова є засобом доступу до світу; кожна мовна спільнота конституюється спільним світоглядом, що міститься в її рідній мові. (Christmann, Helmut. 1967, с. 442)

Термін "картина світу" вперше, як відомо, ужив Г. Герц у працях, які присвятив вивченню фізичної картини світу. Зазначений науковець трактував цей термін як

“сукупність внутрішніх образів зовнішніх предметів, з яких логічним шляхом можна отримувати відомості щодо поведінки цих предметів”(Gercz, 1899, с206-210). Натомість, нам відомо, що у роботах М. Хайдеггера термін “мовна картина світу” починає набувати такого значення: “де світ стає картиною, там до того, що існує, узагалі підходять як до того, на що націлена людина й що, відповідно, хоче піднести собі, мати перед собою” (Heidegger M, 1927)

Також, відомий філолог, філософ та лінгвіст В. Гумбольдт з його послідовниками вважали, що мова є "духом народу"; вона відображає унікальний світогляд і специфічний спосіб мислення. Мова, безумовно, є зовнішнім виявом духу народу. Вона формує образ, картину світу, тому різноманітності мов узгоджуються з різноманітностями у поглядах на світ. (Gumbol'dt, 1984). Однак, щодо справжнього авторства терміну “мовна картина світу ” у поглядах дослідників все ще відсутня однозначність.

Лінгвісти традиційно розрізняють концептуальну та мовну картини світу. Концептуальна картина світу містить інформацію, яка представлена у поняттях, у той час як мовна модель ґрунтується на знаннях, закріплених у семантичних категоріях і семантичних полях, що складаються зі слів і словосполучень. Концептуальна картина світу відображає структуру представлення знань. Хоча поняття "концептуальна картина світу" та "мовна картина світу" мають значущі відмінності, взаємозв'язок між ними виявляється у зв'язку між мисленням і мовою. (Яремчук, 2020)

Деякі дослідження науковців показали, що концепція щастя та ієрархія життєвих цінностей можуть відрізнятися не лише між різними народами та культурами, але й серед представників різних поколінь або субкультур в межах однієї культури чи народу. Головна причина цього полягає у наявності у різних груп населення своїх власних уявлень про світ, а можливо, індивідуальної картини світу, яка впливає на їхню поведінку. Таким чином, можна стверджувати, що існує субкультурна картина світу. (Ангеловська, 2019) Тому ми можемо дати таке визначення: субкультурна картина світу – це особливий спосіб уявлення про світ, який характеризує будь-яку соціальну спільноту, включаючи нації, етноси, соціальні або професійні групи, а

також окремих осіб. Кожен народ має власний спосіб уявлення та найменування фрагментів світу, що відображається у мові, яку вони використовують. Це спричиняє формування світогляду тих, хто володіє даною мовою, тобто створює мовну картину світу - сукупність знань про світ, які відображаються у лексиці, граматиці та фразеології мови.(Ангеловська, 2019)

Різні теорії та підходи визначають способи, якими мова впливає на сприйняття світу та взаємодію людей. Нижче ми наведемо приклади деяких з них:

1. Лінгвістичний детермінізм та лінгвістичний релятивізм.

Ідея мовного детермінізму, яка передбачає, що мова впливає на мислення та визначається її особливостями, вважається походженням з робіт Вільгельма фон Гумбольдта (1767–1835). Особливо це пов'язано з його відомим твердженням, що в кожній мові втілюється "дух" народу, який нею спілкується. Мова - це не лише інструмент для відтворення думок, вона сама формує наше мислення. Ця ідея лягла в основу гіпотези лінгвістичної, мовної відносності, релятивізму, згідно з якою люди, які говорять різними мовами, бачать світ по-різному(Whorf, 1956.).

2. Когнітивна лінгвістика

Когнітивна лінгвістика – (термін виник в 1970-х рр.) мовознавчий напрям, в якому функціонування мови розглядають як різновид пізнавальної діяльності, а когнітивні механізми та структури людської свідомості досліджують через мовні явища (Кочерган, 2013).

3. Етнолінгвістика

український етнолінгвіст В. В. Жайворонок так кваліфікує цей розділ лінгвістики: «Таким чином, етнолінгвістика – галузь мовознавчої науки, що вивчає мову як творчий продукт її носія, тобто етносоціуму, що породив мовний феномен як ключовий елемент і водночас рушій національної культури» (Жайворонок, 2006, с.8).

4. Соціокультурний підхід

У деяких визначеннях акцентується увага на соціокультурній значущості спільної мовної картини для представників етносу. Про це йдеться у роботі Ю. Апресяна, що відзначав: кожна мова відображає власний спосіб сприйняття та організації світу.

Вся сукупність значень утворює єдину систему поглядів, що є обов'язковою для всіх носіїв мови і називається мовною картиною світу (Ашиток, 2011)

Ці теорії та підходи допомагають розуміти, як мова створює та впливає на нашу картину світу, і як різні аспекти мови можуть відображати різні аспекти культури та мислення.

1.2 Концепт “простір” та його роль у формуванні мовної карти світу.

У 1990-х роках термін "концепт" почав активно використовуватися в науковій літературі, що впливає з потреби ввести термін, який не лише описував би поняття, а й включав би асоціативні оцінки, конотації та уявлення користувачів у галузі лінгвокультурології та когнітивної лінгвістики.

У науковців та лінгвістів все ще відсутнє точне визначення для терміну “концепт”. Але це пояснюється складною та багатовимірною структурою концепту, яка включає соціо-психо-культурні аспекти. Ці аспекти відображають те, як концепт сприймається та переживається носіями мови, а не лише тим, як вони про це думають.

У лінгвістиці “концепт” використовується для назви базових ідей або категорій, які присутні у мовній свідомості людини і виражають її розуміння світу через мову. Це можуть бути і категорії, і об'єкти, і явища, і дії, і стани тощо. Концепти виникають на основі сприйняття навколишньої дійсності, категоризації її і часто можуть мати для користувачів мови цілу низку асоціацій, конотацій, відтінків значень. Концепти досліджуються у рамках когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології, для того щоб зрозуміти, як мова відображає або впливає на мислення та сприйняття людини.

Проблема концептуалізації базових категорій буття людини, таких як час та простір, залишається актуальною для мовознавців протягом тривалого часу. Дослідження вербалізації концептів "простір" і "час" у різних мовах світу є новим напрямком, який характеризується різноманітністю підходів. Це явище настільки поширене в різних мовах світу і в різних частинах словникового запасу, що ми

мусимо зробити висновок, що простір і час пов'язані між собою і в людському мисленні. Один із поширених способів зрозуміти цей зв'язок полягає в тому, що часові вирази ґрунтуються на просторових, і що перенесення є різновидом концептуальної метафори

Концепція "простору" відіграє значущу роль у формуванні мовної карти світу, оскільки впливає на спосіб, яким мова виражає та структурує сприйняття простору та взаємодії з ним.

Згідно з О.С. Кубряковою, найбільш загальне визначення простору можна сформулювати як "середовище всього існуючого, де відбуваються всі події, яке наповнене об'єктами порожнечі". Вона підкреслює, що концепція простору на сучасному етапі є архаїчною концептуальною структурою, яка описується як узагальнене уявлення про цілісне утворення між небом і землею, що має сенсорну основу, в межах якого людина відчуває себе частиною, і всередині якого вільно рухаються або рухають підлеглі об'єкти, а також концепції, сформовані пізніше (такі як уявлення про тривимірність простору, його зв'язок з часом і т. д.) (Бабак, 2019).

Носії різних (розмовних) мов мають однаковий апарат сприйняття, тож можна було б очікувати, що близько 7000 живих мов світу могли розвинути комунікаційні системи, які також мають спільні властивості. Проте ідея про те, що в комунікаційних системах існують універсалії, була спростована дослідженнями, які задокументували значну міжмовну варіативність у сферах, тісно пов'язаних зі сприйняттям, зокрема в кольоропозначенні та просторовій комунікації. Просторова комунікація є важливим тестовим прикладом; як зазначають Еванс і Левінсон у "Міфі про мовні універсалії", "просторове пізнання є фундаментальним для будь-якої живої істоти, а отже, якщо Фодор має рацію десь, то це має бути тут" (Evans & Levinson, 2009, с.436). Однак у просторовій сфері задокументовано значну міжмовну варіативність. Наприклад, мови різняться за термінами, що відображають відносини локалізації та опорності (еквіваленти "in" та "on" в англійській мові), розділяючи локалізацію та опорність у різний, хоча й систематичний спосіб. Така варіативність призвела до думки, що існують фундаментальні відмінності в семантичних

параметрах, які мови використовують для опису простору, і що суттєва міжмовна варіативність існує в контексті більш абстрактних обмежень загального домену.

Мови з великою кількістю демонстративних контрастів можуть з часом зменшуватися, зберігаючи при цьому базові контрасти системи дії, що лежать в основі простору. На користь цього свідчить дослідження про скорочення демонстративної системи іспансько-норвезьких білінгвів, які з часом зберігають контраст периферійного/екстраперсонального простору, але втрачають вживання третього віддаленого елемента у своїй рідній (іспанській) мові (Coventry et al., 2023).

Висновки до розділу 1

При дослідженні великої кількості матеріалів та праць вчених з обраної теми стає зрозуміло, що це доволі важка тема для лінгвістів та науковців і її слід досліджувати ще не один рік. Все ще дослідники не знайшли спільного консенсусу щодо визначення поняття “мовна картина світу”. Однак одним із перших дослідників терміну можна вважати Г. Герц. Він вперше ужив вираз у працях, які були присвячені вивченню фізичної картини світу. Також, не можна не згадати про В. Гумбольдта. Лінгвіст відзначив, що мова втілює "дух народу", відтворює його унікальний світогляд і специфічний спосіб мислення. Мова, без сумніву, є зовнішнім виявом культурного духу. Вона формує уявлення, концепції світу, тому різноманітність мов відображає різноманітність підходів до розуміння світу.

В курсовій роботі ми визначили, що термін "картина світу" використовується не тільки в лінгвістиці, а й в філософії, семіотиці, культурології, психології, літературознавстві, та в деяких природничих науках. Цей термін обговорюється у загальнонауковому та гносеологічному контексті, виділяючи різні типи картин світу, такі як фізична, математична, геліоцентрична, міфологічна, релігійна та художня.

У лінгвістиці зазвичай розрізняють концептуальну та мовну картини світу. Концептуальна картина світу містить інформацію, яка виражена у поняттях, у той

час як мовна модель базується на знаннях, закріплених у семантичних категоріях і семантичних полях, що складаються зі слів і словосполучень.

Різні теорії та підходи до вивчення мовної картини світу, такі як лінгвістичний детермінізм, лінгвістичний релятивізм, когнітивна лінгвістика, етнолінгвістика та соціокультурний підхід, надають різні уявлення про те, як мова впливає на сприйняття світу та взаємодію людей. Ці підходи показують, що мова відображає культурні та мовні різноманітності, а також впливає на спосіб мислення та сприйняття світу. Дослідження в цій галузі допомагає розширити розуміння впливу мови на наше сприйняття світу та поглибити знання про людське сприйняття та взаємодію.

Для розуміння концепту “простір” слід було зазначити, що взагалі таке “концепт”. Однак, у наукових та лінгвістичних дослідженнях все ще відсутнє чітке визначення терміну "концепт". Однак це пояснюється складною та багатовимірною структурою концепту, яка включає соціо-психо-культурні аспекти. Ці аспекти відображають те, як концепт сприймається та переживається носіями мови, а не лише тим, як вони про це думають.

На сучасному етапі концепт “простору” розглядається як архаїчна концептуальна структура, яка описується як узагальнене уявлення про цілісне утворення між небом і землею, що ґрунтується на сприйнятті через органи чуття. В межах цієї концепції людина відчуває себе частиною простору, а всередині нього вільно рухаються або рухаються об'єкти. Проте сучасні концепції простору формуються на основі більш складних і абстрактних уявлень, що враховують як фізичні, так і культурні чинники.

Концепт "простору" відіграє значущу роль у формуванні мовної карти світу, оскільки впливає на спосіб, яким мова виражає та структурує сприйняття простору та взаємодії з ним.

РОЗДІЛ 2

КОНЦЕПТ “ПРОСТІР” В КИТАЙСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

2.1 Аналіз використання "просторових" метафор у китайській літературі та мистецтві.

Походження метафори і контекст “Метафора” - давнє і цінне поняття. Понад дві тисячі років тому Аристотель дав таке визначення метафорі: метафора здійснює перехід від "класу" до "роду", від "роду" до "класу", від "класу" до "виду" або за аналогією, даючи назву однієї речі іншій (東定芳, 2002, с.22.). Незважаючи на те, що літературознавці, поети та лінгвісти надавали перевагу метафорам, вони тривалий час після цього були обмежені риторикою та мовою новизни, і їхній статус не міг вийти за рамки лінгвістичних досліджень. У 1980-х роках Лакофф і Джонсон висунули теорію "концептуальної метафори" (Lakoff, Johnson, 1980)., згідно з якою метафори мають концептуальну природу, вкорінені в людському мисленні, керують поведінкою людей, а їхній робочий механізм полягає в осмисленні характеристик незнайомих і абстрактних цільових доменів через характеристики більш знайомих і конкретних доменів-джерел. Поняття "концептуальна метафора" перевернуло погляд на метафору з часів Аристотеля на більш ніж дві тисячі років, і метафора формально завершила "когнітивний поворот", а її статус був піднятий на висоту "інструменту, за допомогою якого людина розуміє світ" (Lakoff, 1993).

Просторова метафора є одним з найбільш часто вживаних і значущих видів метафори. Це когнітивний процес, в якому просторові поняття як вихідна область відображаються на інші концептуальні області як цільові, такі як колір, ступінь, соціальні відносини тощо, завдяки чому терміни у вихідній області отримують похідні та абстрактні значення (Lakoff, 1987). Іншими словами, процес розширення значення вимірного слова від просторового поняття до непросторового є просторовою метафорою. З когнітивної точки зору, ми спочатку набуваємо просторового значення вимірного слова відповідно до концепції простору, а потім, відповідно до співвідношення та подібності між об'єктами в просторовій сфері та

об'єктами в інших сферах, просторова концепція вимірного слова поширюється на інші непросторові сфери.

З одного боку, люди можуть мати певний ступінь збігу в просторовому сприйнятті, оскільки вони фізіологічно однорідні і знаходяться в одному просторі та часі; з іншого боку, просторове сприйняття відрізняється в різних етнічних групах внаслідок їхньої природної екології, соціокультурного середовища та типу мови, якою вони користуються. У випадку різних мовних спільнот мова лінгвізується у певній формі позначення, яка не лише відображає типологію самої мови, але й спільні та індивідуальні характеристики користувачів мови з точки зору їхнього мислення, пізнання та етнічної культури (Liu, & Liu, 2020).

Завдяки порівнянності базових потреб і життєвого простору людей та залежності людських просторових концепцій від фізичного простору, існує високий ступінь універсальності між мовами і культурами щодо основної семантичної структури фундаментальної системи просторових схем. Тим не менш, також було висловлено припущення, що конкретні репрезентації просторових концепцій можуть відрізнятися залежно від таких факторів, як культурні моделі та емпіричні перспективи (Wu, 2022).

У процесі індивідуального розвитку у людини формуються уявлення про просторові відношення раніше, ніж про часові. Згідно з Ахундовим (1986), новонароджені діти вже мають досить багато темпоральних аспектів у своєму житті, проте набуття розуміння часу відбувається з певним запізненням (Akhundov, Murad, 1986). Це може бути пов'язано з еволюційним процесом, в якому відчуття простору передує відчуттю часу. Дитина, намагаючись усвідомити концепцію часу, фактично оперує просторовими відношеннями протягом значного періоду. Однак, у китайській культурі просторові відношення мають особливе значення, яке впливає на спосіб, яким люди сприймають час та минуле. Китайська мова використовує іншу просторову вісь для своєї вихідної області, де час тече зверху вниз. З точки зору китайської культури, люди дивляться на традиції і плекають речі з минулого, завжди губляться в минулих добрих спогадах. З цієї точки зору, китайці вважають, що більш раннім часом є "上" (shàng) - що означає "вищий", "верхній"

Як приклад можна взяти уривки з класичного китайського роману " Сон у червоному теремі":

(女孩们) 上一辈的(名字), 却也是从兄弟而来的。 (*Nǚháimen) shàng yī bèi de (míngzì), què yěshì cóng xiōngdì ér lái de* - *Але всі дівчатка в минулому поколінні мали імена, як у хлопчиків.*)

我因业师上年回家去了, 也现荒废着呢。 *Wǒ yīn yè shī shàng nián huí jiā què, yě xiàn huāngfèi zhene* - *Моя репетиторка поїхала додому минулого року, тож я сама поки що не знаю, що робити).*

Коли люди проєктують цю просторову позицію на ментальний простір, цей уявний абстрактний простір сприймається як щось, що має поверхню. Як наслідок, сформувалося поняття протяжності. Наприклад, 心上 (в серці), 理论上 (в теорії). У зібраних даних поняття протяжності посідає важливе місце. Наприклад:

老先生倚门伫望, 敢是街市上有甚新闻否? *Lǎo xiānshēng yǐ mén zhù wàng, gǎn shì jiēshì shàng yǒu shén xīnwén fǒu?* - *Що ви спостерігаєте зі своїх воріт, містер? Чи є якісь новини в місті?)*

宝玉只答应着, 也无心在饮食上, 只问秦钟近日家务等事。 *Bǎoyù zhǐ dāyìngzhe, yě wúxīn zài yǐnshí shàng, zhǐ wèn qín zhōng jìnrì jiāwù děng shì* - *Паою погодився, але його не цікавила їжа, настільки йому хотілося дізнатися більше про те, як живе його новий друг).*

Також, можна сказати, що китайські і західні народи мають свої національні особливості, які можуть легко призвести до різного сприйняття одного і того ж транспортного засобу. У Китаї дракон є символом влади, успіху та позитивного іміджу. Тому в китайській мові "龙腾虎跃" (*lóng téng hǔ yuè*), також відомий як "天之骄子", є терміном, який використовується для визнання і похвали когось. Крім того, ця фраза часто використовується для опису жвавого, енергійного стану, а також для вираження розмаху, сили та величі. Таким чином, "龙腾虎跃" можна розглядати як просторову метафору, що відображає потужну та динамічну дію. Однак, наприклад, в англійській мові "dragon" часто асоціюється з монстрами, символізуючи лютість і жорстокість. Він також може використовуватися для опису негативних образів,

наприклад, коли кажуть: "My wife is a dragon" (Li, 2023). Між Китаєм і Заходом існують відмінності навіть у релігійних віруваннях, політичних системах і способах мислення. Для вираження схожих значень англійські та китайські метафори використовують різні засоби. Наприклад, у Китаї люди використовують фразу "害群之馬" (*Hàiqúnzhīmǎ*- кінь, який весь табун псує) для опису людей, чиї дії негативно впливають на всю групу, тоді як в українській культурі для передачі тієї ж ідеї використовується вираз "біла ворона" , а в англійців це буде "a black sheep".

Люди поділяють багато спільного життєвого досвіду та емоцій. Однак через вплив різноманітних культурних звичаїв люди різних національностей часто використовують різні метафори для передачі одних і тих самих ідей. Наприклад, китайська фраза "天生有福" (*Tiānshēng yǒufú*) перекладається по-різному в різних культурах. У українській культурі вона перекладається як "народитися в сорочці", у британській - "народитися зі срібною ложкою в роті", а в німецькій - "народитися з зачесаним волоссям" (Li, 2023).

У китайській літературі просторові метафори часто використовуються для створення образних асоціацій, що допомагають читачам краще розуміти глибину та різноманіття почуттів авторів. Вони можуть символізувати силу, могутність, мудрість, але також і небезпеку чи загрозу.

У мистецтві просторові метафори використовуються для створення естетичних образів, що передають не лише зовнішню красу, а й глибину думки. Художники черпають натхнення з природи та її просторів, а також з культурних символів, щоб створити твори, що вражають уяву та викликають емоції у глядачів.

Таким чином, використання "просторових" метафор у китайській літературі та мистецтві відображає багатогранність китайської культури, її вірувань, філософських поглядів та сприйняття світу. Ці метафори допомагають розкрити внутрішній світ авторів і художників, а також сприяють глибшому розумінню китайської культурної спадщини.

2.2 Лінгвістичний аспект концепту "простір" в китайській мові.

Концепція "простору" в китайській мові має давню і важливу історію, яка відображається у всіх аспектах мови, від лексики до фразеології. Вона є не лише важливою складовою культурного спадку Китаю, але й відображає глибокі уявлення та сприйняття світу в китайській культурі.

У цій роботі буде розглянуто лінгвістичний аспект концепції "простору" в китайській мові. Дослідження цього питання дозволить нам краще зрозуміти, як простір сприймається і виражається в мові, а також як ця концепція впливає на культурні та когнітивні аспекти китайського суспільства.

Згідно з сучасним китайським словником, "вимір" є базовим поняттям у геометрії та теорії простору, і кожен елемент, що становить простір (наприклад, 长-cháng、宽-kuān、高-gāo), називається виміром, наприклад, пряма лінія є одновимірною, площина - двовимірною, а звичайний простір - тривимірним.

Пропонуємо для початку розглянути прикметники. У мовному світі існують просторові прикметники, які спеціалізуються на опис об'ємних об'єктів, вибираючи різні слова для опису різних вимірів об'єкта. Наприклад, прикметники "大/小 *Dà/xiǎo*- великий/малий、高/低/矮 *Gāo/dī/ǎi* - високий/низький/короткий、长/短 *Zhǎng/duǎn* - довгий/короткий、宽/窄 *Kuān/zhǎi* - широкий/вузький、厚/薄 *Hòu/báo* - товстий/тонкий、粗/细 *Cū/xì* - товстий/тонкий、深/浅 *Shēn/qiǎn* - глибокий/неглибокий" можна поділити на дві категорії в залежності від того, чи вони вказують на конкретний розмір об'єкта, чи ні: просторові прикметники з видовою ознакою розміру та просторові прикметники з невидовою ознакою розміру.(徐今, 2015)

Причина, чому вертикальна орієнтація має велике значення, пов'язана з самосприйняттям людини, а саме з увагою та сприйняттям самої себе. Організм людини розвивається вздовж вертикальної осі, людина ходить і стоїть у вертикальному положенні, тому сприйняття вертикальної орієнтації формується через досвід гравітації. Люди надають особливий статус вертикальній орієнтації, а також унікальності прямоходіння. Очевидно, що "високий/низький" (高/低) можна

використовувати для опису людей, але не тварин, навіть якщо фактичний зріст деяких тварин вищий або нижчий за зріст людини, наприклад, у випадку великих тварин, таких як слони чи динозаври. Ми говоримо про "великих слонів, малих слонів; великих динозаврів, малих динозаврів", але не "високих слонів, низьких слонів; високих динозаврів, низьких динозаврів". Ми вживаємо "великий слон, малий слон; великий динозавр, малий динозавр", а не "високий слон, низький слон; високий динозавр, низький динозавр"(赵亮, 2007).

Китайські ідіоми (成语, chengyu) є одним з чотирьох типів типових виразів (熟语, shuyu), які також включають словосполучення (惯用语, guanyongyu), двокомпонентні алегоричні вислови (歇后语, xiehouyu) і прислів'я (谚语, yanyu; або 俗语, suyu) (D. Wen, 2005: Ch. 2, Sec. 3). Умовно термін чен'юй перекладається англійською як "ідіома", "сталий вислів" або "вираз з чотирьох символів". Понад 90% китайських ідіом складаються з чотирьох ієрогліфів, які можна розбити на групи по два ієрогліфи, якщо вимовляти їх з нормальною швидкістю. Як правило, значення ідіом більше, ніж проста сума їхніх частин. У реченнях китайські ідіоми функціонують переважно як присудки, або часто як атрибути чи прислівники, але рідко як підмети чи означення. Китайські ідіоми роблять письмо або мовлення лаконічнішим і яскравішим, передаючи читачам і слухачам гостріше враження. Китайські ідіоми є важливим маркером письмової мови, але вони також сприяють збільшенню різноманітності розмовних виразів (Wang, Li, 1987).

Просторові поняття "上"(вгору) і "下"(вниз) вказують на висоту просторового розташування, але, будучи спроектованими на непросторові поняття, вони несуть певне емоційне забарвлення і змішуються з оцінними судженнями людей. "上" часто вказує на хороші аспекти, такі як високий статус, хороша якість, висока оцінка, хороша динаміка тощо, тоді як "下" часто вказує на погані аспекти, такі як низький статус, погана якість, низька оцінка, погана динаміка тощо. Наприклад:

(1) 上善若水 (shàng shàn ruò shuǐ) Це означає найвищий рівень доброї поведінки, подібно до характеру води, яка здатна приносити користь усім речам, не змагаючись за славу і багатство.

(2) 龙驭上宾 (lóngyùshàngbīn) загадковий термін для позначення смерті імператора, що означає, що він піднімається на небеса на спині дракона і є гостем імператора небес.

(3) 上根大器 (shàng gēn dà qì) буддистський термін, що означає тих, хто має вищі корені, а також тих, хто є дуже обдарованим і талановитим. (藍纯, 1999, с.15.)

У просторових поняттях "高" (високий) і "低"(низький) позначають відстань від низу до верху, а також власне висоту. Проте в ідіомах "高" і "低" здебільшого позначають "高" на абстрактному рівні, як-от: статус, ранг, рівень, настрої, стан тощо. Наприклад:

(1) 德高望重(dégāo wàngzhòng) стосується людини з високими моральними якостями та високою репутацією.

(2) 劳苦功高 (láokǔ gōnggāo) стосується наполегливої праці та великих заслуг.

(3) 高才大德 (gāo cái dà dé) означає видатний талант і благородний характер.

У вищезазначених прикладах слово "高" вказує на високу репутацію, великі досягнення та видатні таланти, тоді як "低" вказує на "низький" настрої, низькі здібності або навички, а також погану удачу. Варто зазначити, що за кількістю ідіом на "низький" рівень припадає значно менше метафор, ніж на "високий", що відображає асиметрію просторових метафор (蔺伟, 2015).

У концепції простору "前" (спереду) означає сторону, до якої звернене обличчя людини, тоді як "后" (ззаду) - навпаки. У китайській мові "前" (до) і "后" (після) часто використовуються як метафори для позначення часу. Якщо припустити, що час розглядається як вісь, то між різними моментами часу є "前" і "后". "Більш ранній час - це "前", а більш пізній - "后". Наприклад:

(1) 痛改前非 (tònggǎi qiánfēi) Вивчайте уроки минулого як основу для майбутньої роботи.

(2) 前倨后恭 (qiánjùhòugōng) Мається на увазі ставлення до людей, яке дуже відрізняється від того, яке було до і після.

(3) 后起之秀 (hòuqǐ zhī xiù) Талановита людина, яка тільки починає свій шлях (蔺伟, 2015)

У китайців, на відміну від європейців, орієнтування в просторі та часі було одною із головних задач для життя. Китайці традиційно орієнтувалися у просторі за розташуванням Сонця в небі, що призводило до визначення чотирьох основних напрямків світу: півдня (南 [nán]), сходу (东 [dōng]), півночі (北 [běi]) та заходу (西 [xī]), а також чотирьох проміжних напрямків: південний схід (东南 [dōngnán]), північний схід (东北 [dōngběi]), південний захід (西南 [xīnán]) та північний захід (西北 [xīběi]) (Цимбал, 2018). Ці терміни та вирази використовуються в різних контекстах, від орієнтації в просторі та подорожей до вираження культурних та філософських ідей. Вони допомагають китайцям орієнтуватися в світі навколо себе та в подорожах, а також відображають глибокі культурні переконання та сприйняття простору.

Ці мовні засоби допомагають виражати різноманітність і складність сприйняття простору у китайській культурі, а також глибину думки та філософські погляди. Розуміння лінгвістичного аспекту концепції "простору" в китайській мові допомагає краще зрозуміти культурні особливості та способи мислення китайського народу

2.3 Вплив сучасної лінгвістики на концепту "простір" в китайській мовній

Як і раніше було сказано, концепція "простору" в мовній картині світу є однією з ключових складових культурного та мовного уявлення різних народів. Простір не лише відображає фізичні реалії, але й відображає культурні, філософські та соціокультурні аспекти, що формують спосіб сприйняття світу. В контексті китайської мови та культури концепція простору набуває особливого значення, оскільки вона відображає багатовимірність та глибину культурних та філософських переконань.

В сучасну епоху, позначену стрімким технологічним прогресом та глобалізацією, концепція "простору" в китайській мовній картині світу зазнає значних трансформацій. Традиційні уявлення про простір, які формувалися протягом

тисячоліть, тепер переосмислюються під впливом нових соціальних, економічних та культурних реалій.

Ми вирішили, що молодіжний сленг та так звана кібер-мова - це один із найяскравіших прикладів сучасності в будь-якій мові. Кібермодні слова - це щоденна мова спілкування підлітків у цифровому житті, а також типовий ландшафт підліткової кіберсубкультури. Кіберпростір - це життєвий простір, в якому домінують технології, а підлітки мають більше можливостей завдяки своїй високій здатності до сприйняття, що полегшує їм пошук спільних інтересів у кіберпросторі та формування кіберспільнот із потужним дискурсивним потенціалом. Лінгвістичний талант підлітків активізується в кіберпросторі, і вони з безмежним ентузіазмом продукують величезну кількість інтернет-модних слів. Молодіжні інтернет-модні слова не мають слів для трансляції, але є яскравою творчістю, поетичним інтересом і сміливим катарсисом, ці мови мають свіжість, жвавість, динаміку, цікаву позитивну оцінку, але мають і негативні характеристики бунтарства, насмішки, вульгарності, сірості, є відображенням умов життя сучасних підлітків, мовою, за якою стоять латентні цінності, характеристики епохи. Можна сказати, що інтернет-сленг - це типовий простір молодіжної субкультури, який допомагає молодим людям проявити свою індивідуальність, звільнитися від життєвого тиску та сконструювати символи ідентичності (戴维·迈尔斯著、侯玉波等译, 2006).

Мережеве спілкування - це різновид "міжособистісного спілкування", хоча і з використанням текстових символів, смайликів, але може створювати досвід "спілкування віч-на-віч". Повсякденне спілкування в офлайн - це інтерактивне, ефективне і приватне усне спілкування, тоді як спілкування в онлайн-спільнотах - текстове, символічне і напівпублічне. Спілкування в соціальних мережах вимагає підвищеної швидкості введення тексту і уникнення правил публічного спілкування, тому аббревіатури стали важливим інструментом для спілкування підлітків в Інтернеті. Наприклад:

1. 永远滴神 (yuds) можна вважати просторовим сленгом в китайській мові. Цей вираз можна перекласти як "вічний бог" або "вічний майстер", але використовується

в певному контексті для висловлення враження або визнання, що щось є надзвичайно добре або вражаюче.

2. 盛世美颜 (ssmy) це також просторовий сленг, який можна перекласти як "краса цього багатого часу" або "краса епохи процвітання". Цей вираз використовується для опису величі та прекрасності певного часу, епохи або періоду в історії, або для відзначення краси або привабливості людини в контексті суспільства, де вона живе.

3. 有一说一 (uysy) це просторовий сленг в китайській мові. Цей вираз використовується, щоб висловити свою думку або висловити свою точку зору у певній ситуації. Він може бути вжитий, щоб підкреслити власне ствердження або виразити впевненість у своїй думці.

Абревіатури швидко вводяться, але для людей поза спільнотою вони є таємничими символами, подібними до небесних книг. В обговоренні деяких поточних новин і гарячих суспільних думок, коли гаряче слово стає чутливим, чутливе слово може бути "скорочене". Скорочення чутливих слів - це не лише спосіб уникнути їх видалення; воно також створює стиль ведення переговорів у молодіжних субкультурах, дозволяючи інтернет-модним словам поширюватися в цифровому просторі в скомпрометованому вигляді (张守志, 2021).

Підлітки, які зростають в інтернет-середовищі, більш оптимістичні та сміливі, ніж їхні попередники, і готові дивитися на світ легше, модніше та з гумором. Мова повсякденного спілкування сама по собі інтуїтивно зрозуміла і наочна, а гіпертекстовий і кластерний досвід читання в Інтернеті стимулює талант підлітків до мовотворчості. Більшість інтернет-модних слів підлітків дотепні та гумористичні, і цей гумор сповнений глибокого сенсу та людських почуттів. Такі популярні фрази, як "蓝瘦香菇" - *Lán shòu xiānggū* (це просторовий сленг, який походить з китайського Інтернету. Цей вираз почав використовуватися після того, як вийшов відеоролик, в якому чоловік намагається виразити своє незадоволення смутними словами, які звучать як "蓝瘦香菇", але насправді не мають сенсу. Пізніше цей вираз став популярним у кіберпросторі та серед користувачів соціальних мереж, як спосіб

висміяти або виразити розчарування чи невдоволення.) та "友谊的小船说翻就翻" *Yǒuyì de xiǎochuán shuō fān jiù fān* (це просторовий вираз в китайській мові, який означає "Кораблик дружби відвертається, якщо його намагаються перевернути". Цей вираз використовується для опису ситуації, коли дружба або взаємовідносини руйнуються або відвертаються дуже легко, особливо під впливом негативних обставин чи невеликої конфлікту. Він може також вказувати на те, що деякі відносини можуть бути дуже непостійними або нестійкими.) – це не навмисні загадки чи мовні бар'єри, створені підлітками, а своєрідна імпровізація в особливому мережевому середовищі та контексті часу. У повсякденному спілкуванні зустрічається багато показових і вульгарних слів, але вульгарність впливає не з народного характеру жестів і слів, а з типу повсякденного життя, привласненого і засвоєного середнім класом: своєрідного "реалізму", пов'язаного з грошима, одягом, поведінкою і бажаннями(骆正林,2022). Отже, вульгарність - це не лише соціологічне явище, але й морально-естетичний стандарт. Сьогоднішня популярна "версальська література" є неминучим продуктом суспільного розвитку, але, звичайно, вона потребує основної культури, щоб заразити і спрямувати її.

Кіберпростір - це цифровий простір повсякденного життя підлітків, який є продуктом інтеграції онлайн та офлайн, примирення традицій та сучасності. Підліткові інтернет-модні слова є продуктом сучасного соціального контексту, об'єктивним відображенням цифрового життя підлітків та їхньої цифрової взаємодії, а також втіленням підліткової субкультури в інтернет-мові. За інтернет-модними словами стоїть соціальна психологія та ціннісні пошуки цілого покоління людей, які ламають старі правила і створюють новий порядок, додаючи мові цікаву естетику та критичний дух. Щодо негативних наслідків інтернет-модних слів, то суспільство має ставитися до них об'єктивно і раціонально, щоб не допустити ухилення молоді від суспільної відповідальності та занурення у світ "рисових кружечків". Як повсякденне мовне та культурне явище, інтернет-модні слова самі будуть циркулювати в соціальних взаємодіях, при цьому більшість з них відмиратимуть і перевтілюватимуться, а деякі входять у дискурсивну систему масової культури

і стануть загальноновживаними словами, що використовуються в життєвих взаємодіях між людьми (骆正林,2022).

Висновки до розділу 2

У цьому розділі досліджено концепт "простір" у китайській мовній картині світу. Згідно з дослідженням, у китайському суспільстві простір розглядається як фізична субстанція та символічна репрезентація, що має глибокі філософські та культурні витоки. Вивчення лексики та ідей, пов'язаних з простором, виявило складність китайської культури та її вплив на глобальні перспективи. Осмислення цієї ідеї у світлі китайської мовної картини світу може бути корисним для сприяння кращому міжкультурному взаєморозумінню та проведенню додаткових досліджень культурних відмінностей.

Ми взнали, що у 1980-х роках Лакофф та Джонсон вперше висунули теорію "концептуальної метафори". Згідно з нею, метафори відіграють важливу роль у формуванні нашого мислення, керуючи нашою поведінкою. Основна ідея полягає в тому, що ми розуміємо абстрактні концепти через конкретні, знайомі нам образи. Ця концепція змінила наше уявлення про метафору, розглядаючи її як ключовий інструмент нашого когнітивного сприйняття світу. В китайській літературі та мистецтві "просторові" метафори відіграють ключову роль у створенні образних зображень, які допомагають читачам та глядачам краще розуміти внутрішній світ авторів і художників. Ці метафори використовуються для символізації різних почуттів та ідей, таких як сила, мудрість, небезпека чи загроза. Художники та письменники нерідко надихаються природою, просторами та культурними символами, щоб створювати твори, які не лише вражають зовнішньою красою, але й мають глибину думки. Таке використання "просторових" метафор відображає багатогранність китайської культури, її унікальні вірування, філософські погляди та сприйняття світу, сприяючи при цьому глибшому розумінню та оцінці китайської культурної спадщини.

Також, у даній роботі ми проаналізували лінгвістичний аспект концепції "простору" у китайській мові. Дослідження цього питання дає нам краще розуміння,

як простір уявляється та виражається мовою, а також впливає на культурні та когнітивні аспекти суспільства Китаю. Було наведено декілька конкретних прикладів які впливають на лінгвістичний концепт, і саме ці мовні засоби сприяють вираженню різноманітності і складності сприйняття простору в китайській культурі, а також глибині думки та філософському світогляду.

Не можемо не згадати інтернет-модні слова, які стають невід'ємною частиною культури та сучасного спілкування. Можна сказати, що інтернет-сленг представляє собою характерний простір молодіжної субкультури, що допомагає молодим людям виражати свою індивідуальність, звільнитися від життєвого тиску та конструювати символи ідентичності. Мережеве спілкування можна розглядати як варіант "міжособистісного спілкування", хоча воно використовує текстові символи та смайлики, але може створювати відчуття "спілкування обличчями до обличчя". У порівнянні з повсякденним офлайн-спілкуванням, яке є інтерактивним, ефективним та приватним, спілкування в онлайн-спільнотах є текстовим, символічним та напівпублічним. Спілкування в соціальних мережах потребує швидкого введення тексту та уникнення формальних правил, тому аббревіатури стали важливим інструментом для молоді в Інтернеті.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження концепту “простору” в китайській мовній картині світу можна зробити такі висновки:

1. Сучасні дослідження в лінгвістиці наголошують на важливості вивчення мовної картини світу, оскільки мова відображає не лише засіб комунікації, а й специфічне бачення та членування дійсності, притаманне певній етнокультурній спільноті. Незважаючи на значні напрацювання у вивченні етноспецифічних аспектів мовних картин світу, концептуальні засади теорії мовних картин світу все ще потребують подальшого розвитку. Ключова ідея полягає в тому, що кожна мова являє собою особливий "доступ до світу", оскільки мовні структури та семантика втілюють бачення дійсності, притаманне певному етносу. Різні теоретичні підходи, такі як лінгвістичний детермінізм, когнітивна лінгвістика, етнолінгвістика тощо, по-різному пояснюють механізми впливу мови на сприйняття світу та соціальну взаємодію. Загалом дослідження мовної картини світу відкриває перспективи для глибшого розуміння взаємозв'язку між мовою, культурою та когнітивними процесами представників різних етнокультурних спільнот.

2. Концепт "простір" розглядається як архаїчна концептуальна структура, що описує уявлення про цілісне утворення між небом і землею на основі чуттєвого сприйняття. У межах цієї концепції людина відчуває себе частиною простору, де об'єкти вільно рухаються. Однак сучасні концепції простору ґрунтуються на більш складних та абстрактних ідеях, які враховують фізичні та культурні чинники.

Концепт "простір" відіграє важливу роль у формуванні мовної картини світу, впливаючи на те, як мова виражає і структурує сприйняття простору та взаємодію з ним. Таким чином, дослідження концепту "простір" у мовній картині світу дозволяє краще зрозуміти особливості світосприйняття та когнітивних процесів представників різних культур.

3. Основна ідея "концептуальної метафори" полягає в тому, що ми розуміємо абстрактні поняття через конкретні, знайомі образи. Ця концепція змінила наше

уявлення про метафору, розглядаючи її як ключовий інструмент нашого когнітивного сприйняття світу. У китайській літературі та мистецтві "просторові" метафори відіграють важливу роль у створенні образів, які допомагають читачам і глядачам краще зрозуміти внутрішній світ авторів і художників. Ці метафори використовуються для символізації різноманітних почуттів та ідей, таких як сила, мудрість, небезпека чи загроза. Використання "просторових" метафор відображає розмаїття китайської культури, її унікальні вірування, філософію та світосприйняття, сприяючи глибшому розумінню та оцінці китайської культурної спадщини.

4. У ході дослідження ми проаналізували лінгвістичний аспект концепту "простір" у китайській мові. Це дослідження дало нам краще розуміння того, як простір уявляється і виражається в мові, і як він впливає на культурні та когнітивні аспекти китайського суспільства. Проведене дослідження продемонструвало, що мовні засоби китайської мови сприяють вираженню різноманітності, складності та глибини сприйняття простору в китайській культурі, а також відображають філософське світосприйняття. Таким чином, дослідження мовного концепту "простір" дозволяє краще зрозуміти особливості світосприйняття та когнітивних процесів, притаманних китайській культурі.

5. У сучасну епоху стрімкого технологічного прогресу та глобалізації концепція "простору" в китайській мовній картині світу зазнає значних трансформацій. Традиційні уявлення про простір, які формувалися протягом тисячоліть, переосмислюються під впливом нових соціальних, економічних та культурних реалій. Зокрема, можна зазначити, що інтернет-сленг представляє собою характерний простір молодіжної субкультури, який допомагає молодим людям виражати свою індивідуальність, звільнитися від життєвого тиску та конструювати символи ідентичності. На відміну від повсякденного офлайн-спілкування, що є інтерактивним, ефективним та приватним, комунікація в онлайн-спільнотах є текстовою, символічною та напівпублічною. Таким чином, можна стверджувати, що у сучасних умовах концепція "простору" в китайській мовній картині світу зазнає трансформацій, набуваючи нових вимірів під впливом технологічного розвитку та

глобалізаційних процесів, що відображається, зокрема, у специфіці мовленнєвої поведінки молодих користувачів Інтернету.

Дослідження показало, що питання відображення концепту "простір" в китайській мовній картині світу - залишається складним та не повністю дослідженим. Ще потребується багато часу та терпіння для дослідження теми "простору".

论文摘要

本课程专门研究中国语言世界观中的 "空间 "概念。作品的主要目的是研究和分析中国语言和文化中 "空间 "表征的各个方面，以及这一概念对中国社会世界观的影响。

第一部分讨论了研究语言世界图景的理论方法以及 "空间 "概念在其形成过程中的作用。特别关注 "空间 "概念的哲学和语言学方面，以及它在中国历史不同时代背景下的演变和转变。第二部分重点研究汉语中空间表述的具体情况，包括分析文学和艺术中的空间隐喻、语言特点以及现代性对这一概念的影响。研究还包括与其他文化的比较分析，以确定中国人对空间感知的独特之处。

研究方法包括比较和批判分析、功能方法、定量分析和文体方法。这些方法的使用有助于深入研究 "空间 "概念，并揭示其在汉语语言世界观中的多变性和多样性。这项工作的科学新颖性在于揭示了汉语语言世界观中 "空间 "概念的本质，并确定了界定 "空间 "概念的主要概念。

总之，这项研究对理解中国语言世界观中的 "空间 "概念做出了重要贡献，有助于拓展对中国文化和语言特点的认识。这项研究是发展跨文化对话和相互理解的重要一步，这在当今全球化的世界中尤为重要。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ашиток, Н. І. (2011). Мовна картина світу в філософсько-освітньому аспекті. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка.
2. Бабак, Я. А. (2021). Мовні засоби репрезентації художнього простору в сучасній англomовній прозі (на матеріалі роману Елен Дімфна Кьюсак «Say no to Death»). (Магістерська робота). Національний авіаційний університет, Київ.
3. Жайворонок, В. В. (2006). Знаки української етнокультури. Київ.
4. Кочерган, М. П. (2013). Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс]. Відновлено з <https://esu.com.ua/article-7457>
5. Саєвич, І. Г. (2012). Теорія картини світу: ключові поняття. Київ.
6. Цимбал, С. В. (2018). Вербалізація концептів простір (空间) і час (时间) у сучасній китайській мові (на матеріалі фразеологізмів чен'юй) (Кваліфікаційна наукова праця). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
7. Яремчук, А. (2020). Мовна картина світу — концептуальна картина світу — художня картина світу: параметричні ознаки й характер співвідношення. Познань.
8. Akhundov, M. D. (1986). Conceptions of Space and Time. Trans. By Charles Rouge. Cambridge.
9. Christmann, H. H. (1967). Beiträge zur Geschichte der These vom Weltbild der Sprache. Wiesbaden: Akademie der Wissenschaften und der Literatur.
10. Coventry, K. (2023). Spatial communication systems across languages reflect universal action constraints. DOI: 10.1038/s41562-023-01697-4.
11. Evans, N., & Levinson, S. C. (2009). The myth of language universals: language diversity and its importance for cognitive science.
12. Gercz, G. (1899). The Principles of Mechanics Presented in a New Form. Toronto.
13. Gumbol'dt, V. fon. (1984). Selected works on linguistics.
14. Heidegger, M. (1927). Being and time. German.

15. Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. Chicago: University of Chicago Press.
16. Lakoff, G. (1992). *The Contemporary Theory of Metaphors*. New York: Cambridge University Press.
17. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
18. Li, L. (2023). *A Contrastive Study of Metaphors in English and Chinese*. School of Humanities, Tiangong University, Tianjin, China.
19. Liu, X. Y., & Liu, Y. B. (2020). The Universality and Cultural Differences of Deep/Shallow Spatial Metaphors in English and Chinese. *Modern Foreign Languages*.
20. Whorf, B. L. (1956). *Language, Thought and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf* / ed. John B. Carroll. N. Y. : Wiley.
21. Wu, Y. (2022). *A Cognitive Study of Spatial Metaphors in English “Deep” and Chinese “Shen.”* Guangzhou, China.
22. 徐今 (2015). 汉语空间形容词的空间量. Retrieved from <http://surl.li/tsxps>
23. 蓝纯 (1999). 从认知角度看汉语的空间隐喻. *外语教学与研究*.
24. 戴维·迈尔斯著、侯玉波等译 (2006). 《社会心理学 (第8版)》, 北京: 人民邮电出版社.
25. 骆正林 (2022). 网络流行语背后的青年社会心态. Retrieved from <http://www.rmlt.com.cn/2022/0526/648046.shtml>
26. 赵亮 (2007). 《空间词汇系统的认知语义分析——以俄汉语词汇为例》, 解放军外国语学院博士学位论文.
27. 王丽 (1987). 〈序言〉, in 王涛 et al. (eds) 《中国成语大辞典》, 上海: 上海辞书出版社.
28. 束定芳 (2002). *隐喻学研究*. 上海: 上海外语教育出版社.

29. 藺伟 (2015). 认知视角下汉语成语的空间隐喻探究. Retrieved from <https://m.fx361.com/news/2015/0228/18061827.html>